

KYRKFÖNSTRET

i Lövestads församling
2022:3, årgång 84



*Att tala
med bilder*

Foto: Åke Appelgren

HÖGER ELLER VÄNSTER?



DET ÄR ALLTID LIKA spännande att följa alla debatter och allt kampanjande från de olika partier och personer som ställer upp till val på nationell, regional och kommunal nivå. De fria valen är en av de allra viktigaste grundstenarna i en demokrati. Det kan finnas skäl att fundera något kring detta och i synnerhet det som i vår kyrkas tradition har kallats läran om de två regementena. Den har sitt ursprung i de tankar som bland andra Luther framförde för drygt 500 år sedan och som ledde fram till reformationen.

MED TVÅREGELEMENTSLÄRAN avses den lutherska uppfattningen om att Gud har två sätt att styra och ta hand om den värld han har skapat. Å ena sidan styr Gud ”med sin vänstra hand.” Den vänstra handen kan enkelt beskrivas som den lagstadgade överheten, samhällets lagar och rättssystem, samt genom olika ämbeten och uppgifter. Allt detta kallas det världsliga regementet. Uppgiften för det världsliga regementet är att stifta lagar som reglerar det gemensamma livet. Dessa lagar skall både återge vad som folkflertalet uppfattar som rätt och rimligt men också att tala om vad som är rätt och riktigt. I grunden vilar den

västerländska lagstiftningen på det judiskt-kristna arvet. Men, och det är viktigt, vi har de lagar vi har, inte för att Gud stiftat dessa utan för att människor genom fria och rättvisa val valt företrädare som ansett dessa lagar vara rätta och goda utan att för den skull hävda att Gud skulle ha befallt det. Därför måste det världsliga regementet stå emot alla försök från religioner att påverka lagstiftningen på ett sådant sätt att religiösa föreställningar om än det ena än det andra får genomslag i lagstiftningen. Det världsliga regementets uppgift är att säkerställa vars och ens rätt och frihet, att vara ett hinder för att religiösa eller andra idéer skapar parallella system. Det världsliga regementet skall se till så att var och en är fri att följa sin egen övertygelse så länge det inte kränker någon annans frihet.

GENOM ATT UPPRÄTTHÅLLA lag och ordning skyddar överheten livet och främjar rättvisan. Vid behov har den också rätt att straffa dem som bryter mot principen om kärleken till medmänniskan, samt även att använda tvångsåtgärder. Även då står överheten i Guds tjänst. Överheten måste dock kunna motivera sin verksamhet med förnuftet och hålla fast vid rättvisan.

till ansvarstagande för den värld Gud skapat. Det sker medvetet eller omedvetet när människor tar ansvar och verkar för det allmänna goda. Denna del av Guds makt kallas det andliga regementet. Den har samma mål som det världsliga regementet men medlen är annorlunda.

TILL DET ANDLIGA REGELEMENTET hör inte tvång, straff eller andra krav. När människan tror och börjar leva enligt Guds vilja kan också kärleken till medmänniskan och rättvisan förverkligas.

LUTHERS LÄRA OM de två regementena är en av garantierna för att föreställningar om att några är mer värda än andra hålls borta från lagstiftning och dömande praxis, den är ett värn för minoriteters rätt att finnas till, på att kvinnor och män har lika värde, rätt och skyldighet. Hade man på allvar förstått detta hade inte Tredje rikets utrotande av judar ägt rum; inte heller hade homosexuella stenats till döds; inte heller hade Ukrainas folk utsatts för en orättfärdig ”militär operation” (läs krig) och naturligtvis mycket, mycket annat som passar bäst på mänsklighetens avskrädeshög.

Gud välsigne dig!

Åke Appelgren

Å ANDRA sidan använder sig Gud av sin makt via sin ”högra hand”, Den högra handen är kyrkan (i Luthers tänkande). Hennes uppgift är att rent och klart förkunna evangeliet om Jesus Kristus samt att förmedla sakramenten (dop och nattvard i vårt sammanhang). Det är att så att säga föda och stärka tron samt att hjälpa kristna att leva enligt Guds vilja. Det är också att inspirera

KONTAKTA DIN FÖRSAMLING

FÖRSAMLINGENS EXPEDITION är öppen tisdag till fredag. Vi hjälper dig med allt som en församling kan hjälpa dig med! Bokningar av dop, vigslar och begravningar, frågor kring gravskötsel med mera. Under juli månad har vi begränsade möjligheter att hantera frågor kring gravar.

Ekonomiassistent

Guðrun Nilsson, telefon 0417 210 43, lovestads.forsamling@svenskakyrkan.se

Postadress: Lövestad församling,
Lövestad byaväg 43
275 71 LÖVESTAD

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/lovestad

facebook.com/lovestadsforsamling

Vi annonserar våra gudstjänster och andra aktiviteter på hemsidan, facebooksidan och i Kyrkfönstret. Ibland sätter vi upp affischer på anslagstavlor runt om.

Präster

Åke Appelgren, kyrkoherde och kontraktsprost, 0417 215 75 eller 070 621 29 00, ake.appelgren@svenskakyrkan.se

Katarina Mårtensson, komminister, 0417 215 73 eller 070 300 61 14, katarina.martensson@svenskakyrkan.se

Kyrkomusiker

Helen Lindqvist, 0417 215 79, helen.lindqvist@svenskakyrkan.se

Kyrkovaktmästare

Tisdag-fredag

Vanstad: Sven Persson, 0417 251 55
Tolånga: Fredrik Hellwig, 0417 215 77
Rödninge: Mathilda Bäckman,
0417 420 85

Lövestad gamla och nya kyrkogård:
Philip Reimers, 0417 215 84

Kyrkorådets ordförande

Ingela Mårtensson, kontakt:
ordforandekyrkoradet@gmail.com

Dataskyddsbud

Eva Katsler, 070 508 95 96

Begravningsombud

Peter Nilsson, Viktor Ewalds väg 47,
269 41 Östra Karup, 073 8121250

Ansvarig utgivare

Åke Appelgren

Enskilt samtal och bikt

Församlingens präster står till tjänst för samtal. Vi har absolut tystnadsplikt.

Kyrkskjuts

Om du vill ha skjuts till någon gudstjänst eller annan verksamhet kan du ringa den präst som tjänstgör, se sidan 8, så löser vi det på ett eller annat sätt.

HÖSTEN I FÖRSAMLINGEN

FRUKOSTKLUBBEN

15 september börjar vi igen med ett besök av Per Levenskog från Rödninge som talar om biologisk mångfald - en ödesfråga för framtiden där vi kan göra skillnad lokalt.

3 november blir det musikquizz med Alissa Tomac och Pia Ewaldz.

SOPPA MED MUSIK

Onsdagen 19 oktober klockan 12-14 i Vanstads församlingshem. För musiken står Bo Nilsson och Lasse Magnusson.

MUSIK OCH LYRIKCAFÉ

Den 26 oktober får vi lära känna nobelpristagaren Harry Martinson, poet, författare och psalmdiktare från Blekinge. Helen spelar och Åke berättar. Kaffe och kakor!

FILMKVÄLLAR

Den 20 oktober ser vi "Tisdagsklubben" med Marie Richardsson och Peter Stormare i huvudrollerna. Den handlar om Karin som tvingas omvärdera sitt liv och det hon tidigare prioriterat. Den 17 november ser vi "Mothering Sunday" som handlar om förbjuden kärlek i överklassens England under melankristiden. Visningarna börjar klockan 18.30. Efter filmen blir det fika.

SPAGETTIGUDSTJÄNST

Söndagen den 2 oktober välkomnar vi hela familjen till en spagettigudstjänst i Lövestads församlingshem klockan 15.30. Barnen får gärna ta med sig gosedjur! Vi börjar med att sjunga och lyssna till en berättelse, sedan blir det pyssel och lek och klockan 17.00 äter vi spagetti och köttsås tillagad av Pierluigi Milanese! Glass blir det också förstås!

FLYGEL

Lövestad församling har fått en flygel till Lövestad kyrka tack vare en stor gåva till Lövestad kyrka från Egon Jönsson som bodde på Nyhem utefter vägen mot Andrarum.

Vår kyrkomusiker Helen Lindqvist kommer att inviga flygeln med en konsert den 20 november.

SÖK STIPENDIUM

Bor du i gamla Lövestad församling, tillhör Svenska kyrkan och studerar på någon utbildning efter grundskolan kan du söka stipendium ur Stiftelsen N. V. Hultmans minne. Berätta om dig själv, dina studier och framtidsdrömmar i ett brev eller en e-post senast den 8 oktober. Stipendiet kan erhållas en gång och delas ut i samband med gudstjänsten första söndagen i Advent.

KÖRERNA

Äntligen tror vi att barnkören kan komma igång igen. Vi börjar den 20 september. I år blir det ett nytt upplägg. Vi samlas i församlingshemmet i Lövestad tisdagar klockan 17 och håller på till klockan 17.45. På programmet står sång och musik i en lugn miljö.

Alla barn mellan 6 och 12 år är välkomna!

Kyrkokören börjar öva den 14 september i församlingshemmet. Nya sångare är välkomna!

Har du frågor svarar Helen på dem. Du når henne på 0417 215 79.

FÖRSAMLINGSUTFÄRD

Till hösten planerar vi att göra en liten utfärd med buss den 29 september. Turen går till trakten av Höör med lunch på Skyrups golfklubb, besök i Norra Rörums kyrka och kaffe. Kyrkorådets busschaufför Lasse Ingvarsson sitter bakom ratten. Kostnad 100 kr per person. Avfärd klockan 10.30 från församlingshemmet i Lövestad via kyrkorna i Vanstad, Rödninge och Tolånga. Alla som hör till Lövestad församling är välkomna men det är ett begränsat antal platser. Anmälan på telefon 041721043 eller via e-post - först till kvarn!

SMÅBARNSCAFÉET

Under hösten håller småbarnscaféet till vid lekplatsen i Lövestad på fredagsförmiddagarna. Det blir inget café på onsdagarna.

VÄLKOMNA ATT DELA!

JAG MÅSTE VARA KONSTNÄR, DET ÄR TVINGANDE

I EN GAMMAL SMEDJA i Näsby bor det en konstnär. Mats Bergquist heter han. En kullen vårdag träffas vi hans hem för ett samtal om konst, om att prata och tala, om att titta och se, höra och lyssna.

JAG MÅSTE VARA konstnär, säger Mats. Det är tvingande. Det är ett inre tvång som driver mig att tala med bilder. Mats pappa var diplomat med Östeuropa och Asien som verksamhetsfält. Mats nämner städer som Moskva, Warszawa och Peking. Då, berättar han, var det ju öst, det var på andra sidan järnridån. Diplomatifamiljerna hade det ju bra, såklart, men det gick ju inte att undvika att se hur vanligt folk hade det. Några av de motiv jag använder mig av har sitt ursprung i min uppväxt.

MATS GÖR BLAND ANNAT votivskepp. Han är övertygad om att det beror på otaliga kyrkobesök i Polen. I de kustnära kyrkorna där, såväl som här, hänger det ofta votivskepp. Vid ett tillfälle sa Mats bror att nu får det räcka med kyrkobesök.

Vad vill du med din konst?

JAG VILL SÅ GÄRNA TALA med min konst. Jag vill tala, inte prata. Det är skillnad. Jag vill att folk skall lyssna snarare än höra. Jag vill att man skall se snarare än titta. Jag tror det har hänt något i vår moderna tid. Allt skall gå snabbt och det skall vara så mycket av allt. Förr, när varje fotografi, kostade både pengar och arbete, kanske man satte större värde på bilden. Idag skall vi titta på ett nästan oändligt flöde av bilder på sociala medier. Tänk om vi kunde se bilden i stället.

VI HÖR EN MASSA LJUD, ofta som ett odefinierat bakgrundsljud – men lyssnar vi? Jag tror, säger Mats, att om vi ser, lyssnar och talar kan det hända något med oss. Konst är ett medium för detta. Om betraktaren ser och lyssnar kan konstverket bli som en spegel där man kan se sig själv. Är konstnären ärlig och



betraktaren ärlig finns det en resonansbotten hos betraktaren.

JAG BÖRjade MED TEATER. Jag har försökt skriva men det blev konst. Jag vill uttrycka något jag skymtat. Poeten Rainer Maria Rilke säger: "Sök inte svaret. Det är för stort. Ställ frågan, det räcker!" Svaret är för stort för oss.

Hur?

TÄNK DIG DEN KRISTNA tanken på treenigheten. Det går att acceptera att Gud är treenig men att förstå det är något helt annat. Börja med frågan, det är svårt nog.

KONST MÅSTE TALA, det måste säga något till den som lyssnar eller ser Mats ger mig en bild. Han säger att alla konstnärer har en knut. Knuten är konstnärens skatt. Den skall knytas upp, inte huggas av. Det är hemligheten.

TIDEN ÄR MITT FRÄMSTA verktyg säger Mats. Det är den som ger arbetet laddning. Det tar minst ett år och ibland två innan verket kommer till mig. Dyker det upp igen i medvetandet vet jag att det "är rätt". Träbiten jag arbetar med "växer" och får laddning. Det gäller, i konsten såväl som i andra sammanhang, att sluta i tid. Ibland går jag "över tiden" och då går laddningen förlorad.

Votivskepp, reliefer och daruma – kan du berätta lite om varför och vilken teknik du använder.

VOTIVSKEPPEN HAR NOG sitt ursprung i de upplevelser jag gjorde som ung människa. När far tog oss med på otaliga utflykter till kyrkor där det hängde votivskepp. Skeppen grep tag i mig och har följt mig sedan dess. Reliefer som vill tala måste beröra. Det är ju inte bilder i den meningen men det finns ett ljus- och skuggspel, vinklar, nya infallsvinklar hela tiden. Daruman har sitt ursprung i japansk zenbudistisk tradition. Det finns anknytningspunkter mellan kristen tro och zen-meditation.



DARUMAN är en symbol för lycka och välgång och används ofta som en gåva. Materialet är ofta papper maché eller trä.

JAG ARBETAR I DET som brukar kallas ikonteknik. Samma sätt som de ikonmålare munkarna i den ortodoxa kyrkan. Det är lager på lager, tunna lager. Trots att mina konstverk ofta har en plan yta ger tekniken jag använder ett djup. Färgskalan är ganska enkel, den är vit eller svart.

Text och foto: Åke Appelgren

UTSTÄLLNING

Vill du se Mats verk ställer han ut på Wallners galleri i Simris 3 september till den 9 oktober.

VOTIVSKEPP

Ett votivskepp eller kyrkskepp är modeller av fartyg, avsedda att fästas vid väggar eller att hängas upp i tak i kyrkor. Man hittar dessa skepp i kustnära kyrkor eller där fiske och annan sjötrafik haft en stor betydelse för försörjningen. Besättningar, som var i sjönöd, bad till Gud och lovade skänka en gåva om de undgick katastrofen. Ofta donerades en modell av det skepp man seglat med. Skeppet var de nödställdas votivgåvor.

IKONER

Ordet ikon är ganska vanligt idag. Det beror inte minst på att man valde att kalla de små bilder som fungerade som tryckknappar i operativsystem för just ikon. Vi hör ordet ikonisk i snart sagt varje mening men från början är ordet djupt förknippat med en andliga målerikonsten som uppstod i östkyrkan, heliga bilder som ofta föreställer Jesus eller Jesu moder Maria spelar en central roll i östkyrkans gudstjänster.

En ikon målas under andakt. Den teknik ikonmålaren använder bygger på många, tunna lager av äggtemperafärg, ofta används bladguld också. En ikon är ett fönster mot himmelen.

FREDSMÄSSA

Söndagen 23 oktober klockan 18.00 i Tolånga kapell.

Gitarr och sång Per Levenskog och Maria Åkesson. Katarina leder mässan

Varma kläder och filt rekommenderas!

Efter mässan serverar vi grillad korv och varm choklad.





”Vad får man göra på en kyrkogård?”

JAG STÄLLE FRÅGAN till Alice Öberg som jobbar på Länsstyrelsen som kulturmiljöhandläggare inom kulturmiljöenheten. Alice tog sig tid och svarade så här:

I MITT JOBB FÅR JAG många frågor om vad man egentligen får lov att göra på en kyrkogård. Kyrkogårdarna är ju en del av de kyrkliga kulturminnena som är skyddade enligt kulturmiljölagen. Den här rör ända från 1666 vilket gör den till världens första och äldsta lag som skyddar kulturmiljöer. Redan i ursprungsversionen från 1666 nämns ”alla de dödas gravar och gravställen inuti kyrkor eller ute på kyrkogårdar” som värdefulla eftersom de berättar om samhällets historia och ska därför ”tagas i akt och skötsel och inte ges något tillstånd det ringaste att därav spilla eller fördärva”.

IDAG ÄR LAGTEXTEN moderniserad men går ut på samma sak: det som har ett kulturhistoriskt värde får inte väsentligt ändras utan tillstånd från länsstyrelsen.

Det visar att dessa frågor varit aktuella under sekler men hur ser det ut idag?

UNDER DE SENASTE ÅREN har vi märkt att kyrkogårdarna har ändrats i en ovanligt snabb takt. Gravvårdar plockas bort en och en, häckar och grusbäddar ersätts med gräsmattor som succesivt blir större och större. Förändringarna kanske inte märks från en dag till en annan men när man jämför bilder med några års mellanrum syns stora skillnader.

Därför har vi tydliggjort några saker som egentligen har gällt hela tiden. Vi, och jag tror att länsstyrelsen och jag gör oss till talespersoner för de flesta människor, vill inte se dessa fantastiska miljöer förvandlas till ointressanta gräsmattor. Vid varje önskemål om borttagande av en gravvård ska man ställa sig frågan om den i närtid kommer ersättas av en ny likvärdig gravvård eller om detta är något som man kan förvänta sig upprepas. De allra flesta kyrkogårdar har redan gott om tomma platser – och om varje borttagande leder till ännu större tomma ytor så skriver vi avslag på en sådan ansökan. Detta gäller oavsett om graven har en gravrätt eller om den är återlämnad – en ändring bedöms utifrån hur den påverkar det kulturhistoriska värdet. Det har upprört en del som faktiskt önskar

få en viss gravsten bortplockad.

Gravarna med sina vårdar är dock det som utgör själva stommen på kyrkogården – utan dem blir det till slut bara en gräsmatta. Här ligger socknens generationer sedan kanske medeltid begravda – grav har ersatts av grav under dessa tider och formerna har skiftat.

VI HAR NU NYA GRAVSKICK som berättar om vår tid - med minneslundar, askgravlundar eller askgravplatser. Det är vanligt att en gravsten som plockas bort inte längre ersätts av en ny utan bara av en tom yta. Gräset brer ut sig, kyrkogårdarna utvecklas inte, utan avvecklas. Tomrummen blir minnesluckor efter människor som inte längre har en röst, och vårt kulturarv blir fattigare när det kollektiva minnet utarmas.

Vad vill du säga just till oss i Lövestad församling?

I LÖVESTAD FINNS DET flera synnerligen värdefulla kulturmiljöer på kyrkogårdarna. Det är viktigt att dessa bevaras på ett sådant sätt att miljöerna fortsätter att berätta traktens historia, att det är en ”kvalitativ” miljö som skänker vila och ro.

Text: Åke Appelgren

Foto: Helen Lindqvist





KONFIRMERADE I LÖVESTAD KYRKA DEN 14 MAJ



Övre raden från vänster: Katarina Mårtensson, Måns Tillborg, Elton Jönsson, Alfred Persson Brink, Tellus Isaksson, Alma Olsson, Alexander Esperup, Julian Holgersson Milanese och Fredrik Hellwig
Nedre raden från vänster: Manita Choomwisunt Klöckner, Elliot Haväng, Embla Beirup Wahlström, Rasmus Nilsson och Elin Jönsson (foto: Atelje Kvant, Bara)

KYRKODAGBOKEN

NÄR	VAD	VAR
8 sept	08.00 Morgonmessa, ÅA	Lövestad kyrka
11 sept	13 e trefaldighet	10.30 Högmässa, KM
15 sept	09.00 Frukostklubben, Per Levenskog talar om biologisk mångfald	Församlingshemmet
18 sept	14 e trefaldighet	10.30 Högmässa, ÅA
25 sept	15 e trefaldighet	10.30 Högmässa, ÅA
29 sept	08.00 Morgonmessa, ÅA 10.30 Församlingsutfärd - se sidan 3	Lövestad kyrka
2 okt	Den helige Mikael's dag	10.30 Högmässa, ÅA 15.00 Spagettigudstjänst, KM
4 okt		18.30 Taizémässa, ÅA
9 okt	Tacksägelsedagen	18.00 Skördemässa, kyrkokören, ÅA Kyrkkaffe - Cecilia Wide talar om fladdermöss
16 okt	18 e trefaldighet	10.30 Högmässa, KM
19 okt		12.00 Soppa med musik
20 okt		18.30 Filmkväll Tisdagsklubben
23 okt	19 e trefaldighet	10.30 Högmässa, KM 18.00 Fredsmässa, KM - klä dig varmt!
27 okt		08.00 Morgonmessa, ÅA
30 okt	20 e trefaldighet	10.30 Högmässa, ÅA
1 nov		18.30 Taizémässa, ÅA
3 nov		09.00 Frukostklubben - musikkrävs
4 nov		10.00-15.00 Gravsmäckningskaffe
5 nov	Alla Helgons dag	10.30 Högmässa, KM
6 nov	Söndagen efter alla helgons dag	16.00 Minnesgudstjänst, mässa, ljusständning kyrkokören, ÅA
13 nov	Söndagen före domsöndagen	10.30 Högmässa, KM
17 nov		18.30 Filmkväll Mothering Sunday
20 nov	Domsöndagen	10.30 Högmässa, ÅA 18.00 Invigning av flygeln, Helen Lindqvist
24 nov		09.00 Frukostklubben
27 nov	1 Advent	18.00 Högmässa, kyrkokören, stipendieutdelning, kyrkglögg, ÅA, KM
29 nov		18.30 Taizémässa, ÅA

ÅA=Åke Appelgren
 KM=Katarna Mårtensson
 Församlingshemmet=Lövestad församlingshem